

Motion till riksdagen

1988/89:T814

av Elisabeth Fleetwood och Gullan Lindblad (m)

Texttelefonering för döva och talskadade

Sedan några år tillbaka kan döva och talskadade på samhällets bekostnad få s.k. texttelefoner, som ansluts till vanliga telefoner ("ljudtelefoner") och som möjliggör överföring av text från ett tangentbord hos den sändande parten till textskärmar hos båda parterna. Stora grupper av handikappade har härigenom fått en väsentlig lindring i sin isolering. (Nedan beskrivs situationen för döva, men mycket av det som sägs gäller i tillämpliga delar även talskadade.)

För kommunikation mellan en texttelefonabonnent och en abonnent som enbart har ljudtelefon har televerket fyra s.k. förmedlingscentraler, där förmedlare, försedda med texttelefoner, kan tolka samtal mellan text- och ljudtelefonabonnenter. För denna service betalar socialstyrelsen till televerket ett belopp som torde svara mot verkets självkostnader och som i årets budgetproposition har beräknats till 23 miljoner kronor för budgetåret 1989/90. (Beloppet ingår i det förslagsanslag på 33 miljoner kronor för Ersättning till televerket för texttelefoner som är upptaget under punkt G 5 på s. 134 i bilaga 7 till budgetpropositionen; resten av beloppet går till nya texttelefoner och till service.)

För abonnenterna är förmedlingen kostnadsfri. (Eftersom det vid givet antal ord tar flera gånger så lång tid att skriva som att tala blir dock abonnenternas markeringskostnader högre med texttelefon än vid motsvarande samtal mellan två ljudtelefoner, något som tar en del av handikappersättningen i anspråk.)

Det är angeläget att förbättra kommunikationen mellan text- och ljudtelefonabonnenter i bl.a. två viktiga hänseenden:

1. Televerkets texttelefonförmedling kan göras effektivare – och därmed billigare både för abonnenterna och för staten – vid kommunikation med döva som kan tala, vilket gäller i stort sett alla vuxendöva och många barndomsdöva.

2. Man kan genom subventionering underlätta för icke handikappade, som ofta kommunicerar med texttelefonabonnenter, att skaffa texttelefoner, varigenom de inte längre behöver belasta televerkets förmedlingscentraler. Därvid får abonnenterna också en förbättring i och med att ingen utomstående person kan ta del i deras samtal.

Situationen på dessa och andra dithörande punkter har klarlagts i en av handikappinstitutet utgiven rapport (Texttelefonering för döva, dövblinda och talskadade, februari 1988, handikappinstitutets beställningsnummer 7214). Rapporten har utarbetats inom ramen för projektet Telematik och

handikapp, som bekostas av socialdepartementet och televerket.

Mot. 1988/89

T814

I rapporten behandlas bl.a. en teknisk förbättring i televerkets utrustning för texttelefonförmedling som sänker socialstyrelsens kostnader för förmedlingen – vid oförändrad kommunikationsvolym – och dessutom sänker abonnenternas markeringskostnader. Besparingen enbart för statsverket beräknas vida överstiga kostnaden (avskrivning, ränta och underhållskostnad) för utrustningen. Förbättringen kan rubriceras som genomgående tal.

Bland döva texttelefonabbonnenter råder sedan år tillbaka en stor irritation över att genomgående tal inte är möjligt i Sverige. I andra länder har genomgående tal tillämpats ända från texttelefonförmedlingens start.

Inom televerket är man dessbättre inställd på att genomgående tal förr eller senare skall införas, men man synes ha inriktat sig på en teknisk lösning som innebär att reformen inte kan genomföras förrän i samband med en annan omläggning, som inte kan komma till stånd inom den närmaste framtiden. Inom projektet Telematik och handikapp har det emellertid påvisats att man med en annan teknisk lösning kan införa genomgående tal utan att avvakta den mera långsiktiga omläggningen.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samtidig förbättring och besparing vid dövas och talskadades texttelefonering.

Stockholm den 25 januari 1989

Elisabeth Fleetwood (m)

Gullan Lindblad (m)